



шпаргалка

# Антибіотики в практиці лікаря

до щорічного міжнародного  
дводенного майстер-класу  
міжсекторальної взаємодії лікарів

**HUMANS  
&Antibiotics**

2024



**Антимікробні препарати (АМП)** – речовини, що пригнічують розмноження мікроорганізмів (вірусів, бактерій, грибів, паразитів).

**Антибіотики** – знищують або пригнічують ріст бактерій, діють лише на бактерії.

### Класифікація антибіотиків

#### 1. За впливом на бактерії:

1. **Бактеріостатичні** – зупиняють ріст бактерій.
2. **Бактерицидні** – вбивають бактерії.
3. **Бактеріолітичні** – руйнують клітинну стінку бактерій.

#### 2. За хімічною структурою:

1. **Бета-лактами** (пеніциліни, цефалоспорины, карбапенеми).
2. **Макроліди** (еритроміцин, азитроміцин).
3. **Тетрацикліни** (доксициклін).
4. **Аміноглікозиди** (стрептоміцин, гентаміцин).
5. **Глікопептиди** (ванкоміцин).
6. **Фторхінолони** (левофлоксацин).

### Принципи раціонального використання

- Вибір антибіотика базується на результатах бактеріологічного дослідження.
- Для емпіричної терапії перевагу надають препаратам, до яких резистентність становить менше 20%.
- Призначення резервних антибіотиків вимагає преавторизації з клінічним фармацевтом.

### Стандарти та нормативні акти

**Наказ МОЗ України №1513 (2023)** – встановлює правила раціонального використання антибіотиків, емпіричної терапії та профілактики.

#### AWaRe класифікація ВООЗ:

- Група **A** (доступ): антибіотики з низьким ризиком резистентності.
- Група **B** (спостереження): препарати з високим ризиком резистентності.
- Група **C** (резерв): антибіотики для лікування мультирезистентних інфекцій.





## «Антибіотикорезистентність: сучасні тренди антибіотикопрофілактики та антибіотикотерапії»

**Антибіотикорезистентність (АМР)** – це здатність бактерій протистояти дії антибіотиків, що робить лікування інфекцій складнішим. 2024

### Основні причини розвитку резистентності

- **Нераціональне використання антибіотиків:** без показань, надто тривале лікування або неправильне дозування.
- Використання антибіотиків в аграрному секторі для стимуляції росту тварин.
- Часті та повторні курси антибіотикотерапії.

### Сучасні тренди антибіотикопрофілактики

1. **Профілактика інфекцій:** ефективна профілактика інфекційних захворювань знижує потребу у використанні антибіотиків. Важливими є вакцинація, дотримання асептики та гігієни.
2. **Цільова антибіотикопрофілактика:** антибіотики застосовуються лише при високому ризику інфекцій (наприклад, у хірургії) за чіткими показаннями і короткими курсами.

### Сучасні тренди антибіотикотерапії

- **Раціональне використання антибіотиків:** вибір антибіотика за результатами бактеріологічного дослідження, з урахуванням резистентності патогенів.
- **Деескалація терапії:** початок лікування з потужних антибіотиків, а потім перехід на більш вузькоспецифічні при визначенні чутливості збудника.
- **Скорочення тривалості терапії:** більшість антибіотикотерапій триває не більше 5–7 днів, що знижує ризик розвитку резистентності.
- **Персоналізований підхід:** врахування індивідуальних особливостей пацієнта (імунний статус, супутні захворювання) та місцевої чутливості патогенів.

### Профілактика антибіотикорезистентності

- **Освіта населення та медпрацівників:** інформування про шкоду самолікування та неправильного використання антибіотиків.
- **Моніторинг резистентності:** регулярний збір даних про чутливість бактерій на регіональному та глобальному рівнях.
- **Жорсткий контроль за відпуском антибіотиків:** обмеження продажу без рецепта.

